

TURKIJE.

Triest, 18 mei. Zoo even is de stoomboot van den Oostenrijkschen Lloyd, hier aangekomen. Zij brengt de tijding mede, dat de oorlog tusschen *Mehmed Ali* en de Porte begonnen is. 50,000 Turken zijn bij El Bir, nabij Aleppo over den Ruffraat getrokken. (Aug. Zeit.)

DUITSCHLAND.

Het Hannoversche dagblad behelst eene officiële bekendmaking, waarbij het te Stuttgart inkomende dagblad *Der Deutsche Courier*, op straffe van confiscatie en 5 rijkdaalders boete, verboden wordt.

Men schrijft uit Bremen: »Holland treedt thans meer en meer als gevaarlijke mededinger der Hanse-steden, vooral Bremen, in den koloniaalen handel met Duitschland op. Op Java zijn de koffijplantingen zoodanig uitgebreid, dat de oogst, welke vroeger geen 60,000 balen te boven ging, verleden jaar reeds eene millioen balen beliep. Ook de rijstplantingen nemen zeer toe, en de Hollanders zijn in staat hunne rijst goedkooper te leveren dan de Breemers de Noord-Amerikaansche. Suiker wordt thans mede in grooten overvloed op Java geteeld, en daar de invoer van ruwe en lompsuiker uit Holland in de landen van het Duitsche tolverbond, door de vermindering der inkomende regten, thans begunstigd is, zoo verdroogt deze niet onbeduidende handelstak van Bremen met Duitschland, te meer omdat de Hollandsche regering eene terugbetaling van 15 pCt doet. (S. M.)

Hannover 21 mei. De erf-landmaarschalk des koninkrijks, staats- en kabinetminister graaf v. Münster is gisteren aan de gevolgen eener beroerte gestorven. (P. A. Z.)

PRUISSEN.

Op Minden stelt men dat het plan van den Rijn-Weser spoorweg, in eene vergadering, den 14den dezer door de deelnemers gehouden, opgegeven is. (P. A. Z.)

Münster, 17 mei. De gezondheid van den aartsbisschop van Keulen is ten gevolge zijner langdurige gevangenschap zoo zeer verzwakt, dat men geen hoop op herstel meer heeft. (Würtzb. Z.)

Dusseldorf, 21 mei. De wedrennen, die heden begonnen zijn, hadden zeer belangrijk weder en eene groote menigte toeschouwers. Bij den wedstrijd van paarden op het vaste land geboren, behaalde *Young Anghouze* van den baron van *Reghen* den prijs van 100 rijkdaalders.

Dusseldorf, 17 mei. De wedstrijd van heden heeft weder een paard van den baron van *Reghen* van *Engheiser*, *Snartey-You* een prijs van 100 Frederic's d'or behaald. Het was de wedstrijd van paarden van allerlei landen en rassen.

De menigte vreemdelingen, welke het muziekfeest herwaarts gelokt had, begint reeds te minderen. Het getal medewerkers aan het muziekfeest bedroeg dit jaar 600; de directie van het geheel was in handen van den heer *Felix Mendelssohn Bartholdy*. Den eersten dag, Pinkster-zondag, werd *Händel's* Messias uitgevoerd. De uitdrukking der chooren was zeer grootsch en verheven; v. schiedens b. v. het *Halleluja*, verwierven hartstogtelijke toejuichingen. Den tweeden dag scheen het genoegen des publieks nog verhoogd; met de heroïsche symfonie van *Beethoven* begon de avond; daarop volgde *Beethoven's* eerste mis, vervolgens hoorde men eene overture van *Rietz* en eindelijk een psalm van *Mendelssohn Bartholdy*. Iedereen was ten hoogste tevreden. (D. Z.)

PART. CORR. Berlijn 21 mei. De redeneringen in onderscheidene Duitsehe kamers, inzonderheid in die van Baden, over de nadeelen van het handelsverdrag met Holland, onderhouden bij ons de eegantige stemming, welke men dienaangaande schier algemeen koestert. Eenige artikels in de *Angsburger Allgemeine Zeitung* hebben eene wederlegging beproefd, en vooral daarop gewezen, dat men slechts op nieuw aangenomen heeft wat voor drie jaren wettig bepaald was, zoo dat al de aan Holland bewilligde voordeelen daarin bestonden, dat de inkomende regten op hunnen ouden stand werden terug gebracht. Eene uitvoerige toelichting van al de nadeelige gevolgen, welke daaruit voor de Duitsche nijverheid zullen voortvloeijen, hebben inzonderheid de Hamburgsche dagbladen ondernomen, naardien het handelsverdrag dezer groote koopstad daarbij niet weinig blootgesteld wordt. De overzigt heeft thans tot den lang beraamden stap besloten, namelijk, om eene handelsverdrag met de tolstaten te sluiten, en sedert eenige maanden er zich hier afgevaardigden die met deszelfs voorbereiding bezig zijn. Een soortgelijk verlangen wordt levendig gevoeld in België, waar men reeds de herstelling van het afgebroken diplomatisch verkeer verwacht om handelsverdragen te sluiten, welke voor Duitschland des te meer er toe, omdat op vermindering van de inkomende voordeelen leveren, en

den jongen staat nauwer met deszelfs noordelijke büren kunnen verbieden. Van deze zijde beschouwd, bieden de tolverminderingen en bewilligingen zeker voordeelen aan; desniettemin echter krijgt de inlandsehe suiker-raffinerij door nieuwe handelsverdragen met Hamburg en België nog slechts onvermijdelijker den doodslag. Het is trouwens waar, dat de inkomende regten voor lompen en melissen vroeger slechts 5 rijkd. p. contner bedroegen; doch men verhoogde ze niet uit vijandige oogpunt, maar eenig en alleen omdat de mededinging der inlandsehe nijverheid bij deze belasting onmogelijk werd. Eene vermindering brengt den ouden toestand terug, en de veelvuldige fabrieken, welke onder de beschermende regten, in korte jaren spoedig opkwamen en bloeiden, moeten even spoedig weder vervallen. Er is gevolgelijk eene verandering van stelsel ingevoerd, welke te meer in het oog loopend is, omdat men voor een jaar niets daarvan weten wilde, en Hollands pogingen afwees. De suiker-fabrikanten haasten zich thans zoo veel mogelijk hunne kapitalen te redden, hetgeen echter den meesten slechts gedeeltelijk gelukken zal, terwijl bij kleine fabrieken het kapitaal grootendeels verloren zal wezen. Slechts de groote ondernemingen, die met stoom werken, en alle verbeteringen van machines aangewend hebben, zullen kunnen blijven bestaan, doch hare werkzaamheid vooreerst moeten beperken. Voor het publiek zal echter de tolvermindering weldadig wezen, vermits de suiker-prijzen aanmerkelijk dalen moeten; en misschien gelukt het de nijverheid spoedig, door nieuwe uitvindingen en verbeterde machines de nadeelen op te wegen. Steeds is de vermeerderde handelsvrijheid een prikkel tot wedijver geweest, die tot vooruitgang leidt. Onze katoen- en wollen-fabrieken begonnen eerst te bloeien toen de regten op Engelschen waren werden verminderd. Toenmaals was iedereen verstoord over de ingetrokken bescherming, en veel fabriekbezitters leden zeker verliezen, doch dra spande men alle krachten in, en thans overtreffen de Pruisische fabrieken de Engelsche in goedkoopheid en hoedanigheid.

» Sinds eenigen tijd zijn hier zes jonge Turksche officieren aangekomen, om de militaire dienst bij het Pruisische leger te leeren. Zij zijn bij de verschillende wapenen der garde geplaatst, en waken met weinig nieuwsgierigheid als zij met de regimenten door de straten marcheren. Hunne blaauwe rokken met roode kragen zijn overigens gansch naar Europeisch model, slechts de roode muts met blaauwe kwast geeft hun een vreemd voorkomen. Zij zijn ten geschikten tijde aangekomen om de voorjaarsmanoeuvres der garde-korpsen te kunnen bijwonen, die binnen weinig dagen beginnen.

» M. zal in dit jaar iets vroeger dan gewoonlijk, tegen het laatst van juni, naar Toepitz gaan, en, naar men zegt, door verheerlijkinge leden der koninklijke familie vergezeld worden.

» De nagelaten schriften van professor *Gans* worden door de professoren *Bengri*, *Michélet*, *Hennig* en den geheimraad *Varnhage von Ense* voor den druk gereed gemaakt. Men is vooral begeerig naar de rijke verzameling van brieven, welke de overledene van alle beroemde mannen in Europa ontving, en welke de heer *Varnhage* rangschikken en uitgeven zal.

» Onze straatpolicie heeft sedert eenigen tijd eene verandering ondergaan. Het onbepaalde verbod van tabaksrooken in de stad en hare omstreken (op eene boete van 5 rijkd.) had aanleiding gegeven tot menigerlei botsingen, en de opmerkzaamheid der policie buitenuitig bezig gehouden. Thans is door gedeeltelijke opheffing en algemeene matiging der straf, alsmede door toewijzing der gehele strafsom aan de policie-kas, terwijl vroeger de aanbrenner de helft bekwam, in dit opzigt veel gedaan tot uitwinnig van tijd voor de beambten en vermindering van onaangenaamheden. Eene goede straatpolicie in volkrijke steden heeft buitendien reeds zoo veel bezwaar, dat het van belang is alles te vermijden wat den schijn van kwelling heeft, en de openbare meening tegen dezelve inneemt. Ons gemeen maakt helaas geene uitzondering op den algemeenen regel voor groote steden; onwelvoegelijkheden en kleine gewelddadigheden, tegen vrouwen, vallen maar al te menigvuldig voor, en niet zelden sluit de beambte daarbij de oogen, welke toch tot nog toe steeds open stonden als het gold eene pijp weg te nemen. — Bij deze gelegenheid mag nog aangemerkt worden, dat de policie gevangenis der stad Berlijn geen deel genomen heeft aan de verbeteringen van het gevangenis-wezen in den staat. De toestand van den criminel-gevangenis, hetzij in onderzoek hetzij in straf-arrest, is benijdenswaardig te noemen, vergeleken met dien van een misschien geheel onschuldig gearresteerde, of iemand die wegens eene kleine overtreding van de wet is tot eene geldboete, welke hij niet betalen kan. De criminel-gevangenis bekomen warme spijzen, hebben betere sellen en redelijke behoeften, en de eerste 21

uren, in 't geheel niets te eten, vervolgens is water en brood naar onder wijze zijn kost, een houtklomp op den grond zijn kussen. Het is een groote blaam voor de stedelijke regeringen dat zij zoo zeer achterlijk blijven bij de staatsregering, waar het geldt inrigtingen te treffen overeenkomstig met den geest des tijds en eene beter begrepene zedelijkheid."

ENGELAND.

Londen, 23 mei. In eene chartistische meeting te Manchester is eenstemmig het besluit aangenomen: »dat die vergadering (berekend op 16 à 18,000 personen) het voor iederen vriend van vrijheid en vaderland een gebiedenden pligt acht te zijn, zich te vereenigen en, bij 's gouvernements halsstarrig verzet tegen 's volks wenschen, het charter staande te houden, hetwelk de regten en vrijdommen der natie moet verzekeren." *F. O'Connell* heeft dit besluit ondersteund.

— De verjaardag van H. M. de koningin is heden op de gebruikelijke wijze gevierd; alle openbare gebouwen zullen dezen avond verlicht worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 mei. De commissarissen van het gerechtshof der pairs hebben onderscheidene bevelen uitgevaardigd, ten einde de personen te arresteren, die men vooronderstelt, dat als de hoofden van den laatsten aanslag kunnen worden aangemerkt. De bekende *Blanqui* is, ten gevolge eener telegrafische depeche, te Calais gearresteerd.

Men verneemt, dat een dertigtal jonge lieden van de polytechnische school naar de militaire gevangenis van de abdij zijn gebragt.

— In den *Moniteur Parisien* leest men het onderstaande artikel, dat te beschouwen is als eene soort van programma of staatkundige geloofsbelijdenis van het nieuwe ministerie.

»De regering zoude hare groote taak niet vervullen, zoo zij slechts een enkel oogenblik de zorg voor de belangen der maatschappij uit het oog verloor; en wij spreken hier zowel van de zedelijke belangen, waarop alles steunt, als van de stoffelijke belangen, waartoe alles strekt. Indien de voldoening dezer laatste in onze dagen eene algemeene en meer levendig gevoelde behoefte is geworden, zoo blijft hetgeen men aan de eerste verschuldigd is niettemin eene eeuwige wet, en het meest ernstige onderwerp van de overwegingen des staatsmans. De verplichting, om de zedelijke belangen van den staat te bevorderen, is meermalen door vroegere gouvernementen miskend of verwaarloosd geworden, maar deze verplichting zal altijd meer gebiedend en heiliger worden, naarmate het gevoel van de menscheijke waardigheid zich levendiger, meer verlicht en dieper in het openbaar geweten of in dat van ieder onzer zal ontwikkelen.

»Het vele wettelijke vooruitgangen zijn niet reeds sinds 1830 op dezen weg verwezenlijkt geworden! De groote magten van den staat zien zich voortaan gegrondvest op eenen volksgezinden en verstandigen grondslag; de openbare vrijheden zijn vermeerderd en versterkt; de maatschappij heeft nieuwe waarborgen ontvangen; het verkiezings-beginsel heeft bekrachtiging en uitbreiding erlangd; het openbare onderwijs heeft zich verbeterd; de jury en de nationale garde zijn de onoverwinnelijke bolwerken onzer constitutie geworden.

»Indien men somwijlen in de ontwikkeling der maatschappelijke en staatkundige instellingen heeft stil gestaan, het is, laat ons dit erkennen, niet dan bij vrij korte tusschenpoelen geweest. En is het niet beter, slechts met voorzichtigheid en behoedzaamheid vooruit te gaan? De minste schok, door eene te groote overhaasting veroorzaakt, brengt aan eene zaak meer kwaad te weeg, dan immer het geval zal zijn met de traagheden van eene wijze en omzigtige staatkunde. Behoort men niet, om regtvaardig te zijn, in rekening te brengen de hinderpalen, die het gouvernement heeft ontmoet, de noodzakelijkheden, door hetzelfde ondergaan, de somwijlen zeer smartelijke worstelingen, waaraan hetzelfde het hoofd heeft moeten bieden, den strijd met de regeringlooze factiën, welken het heeft geleverd. Om zonder botsing eenen gedurigen vooruitgang te vervolgen, heeft de regering dikwerf noodig, in hare bedoeling en in hare daden geholpen, ondersteund en beschermd te worden.

»Hoppen wij, dat de mislagen van het verleden voor de tegenpartij niet worden aangewend. Niets is voor de ontwikkeling der maatschappelijke belangen gevaarlijker, dan die geest van schikking en billijkheid, waarmede zich thans alle ernstige mannen bezield moeten, die oprechte vrienden van onze instellingen zijn. Een blinde en onverdraagzame tegenstand zoude in strijd zijn met de tegenwoordige gesteldheid der gevoelens. Vergaten wij niet, dat om op eene nuttige wijze de zaak der volksbelangen te kunnen behartigen, men het gezag moet weten te eeren; zonder haaststogt te waarschuwen, en niet dan met leedwezen te beschuldigen.

Parijs, 24 Mei. Men wil, dat de heer *Thiers* voornemens zoude zijn, eene geschiedenis van *Napoleon* te schrijven, en dat hem daarvoor door eenen boekhandelaar vijf honderd duizend frs. zijn aangeboden.

— In den *Moniteur* leest men:

Een dagblad meldt heden morgen, dat jl. maandag, gedurende 's konings bezoek der tentoonstelling van nijverheids-produkten, een werkman was aangehouden, onder verdenking van eenen aanslag op *Zr. Ms.* leven te hebben willen maken; dat bij dien man, naar de politie-prefectuur vervoerd, een dolk of ponjaard was gevonden, en dat hij buiten toegang was gesteld. Dit bericht is onjuist. De man had slechts een stempel-werkijzer bij zich,

waarvan hij een oogenblik te voren in dienst van eenen, ter tentoonstelling tegenwoordigen, fabrikant had gebruik gemaakt. Dit door hem verklaard, en naar waarheid bevonden zijnde, is de werkman terstond op vrije voeten gesteld.

BELGIE.

Brussel, 25 mei. Dezen morgen zijn de meeste afgevaardigden reeds huiswaarts gekeerd, met uitzondering van de leden der commissie van liquidatie, welke aanstaanden maandag andermaal onder het voorzitterschap van den minister van financiën zal vergaderen.

— In den *Commerce Belge* leest men het volgende:

»Personen, die zich wel onderrigt noemen, verzekeren, dat de uitwisseling van de ratificatiën der traktaten van 19 april gisteren, den 24sten dezer, te Londen heeft plaats gehad. Wij hebben geenerlei stellig bericht, dat dit algemeen vertrouwen vindend gerucht kan bevestigen of wederspreken."

— De *Independant* zegt, dat er binnen kort groote verandering in het leger zal plaats hebben. Bijkans al de regimenten, die zich op dit oogenblik in de kantonnementen bevinden, zullen garnizoenen betrekken. Ook de kavallerie, met uitzondering van een enkel regiment, zal hare vorige standplaatsen hernemen. Genoemd dagblad voegt er bij, dat het bericht, vroeger door den *Belge* medegedeeld, ten aanzien van het uit de dienst ontslaan van meer dan 300 officieren van onderscheiden rang, van allen grond ontbloomt is.

— In den *Moniteur* leest men hetgeen volgt:

De minister van buitenlandsche zaken heeft eene commissie benoemd, bestaande in eenen afgevaardigde uit ieder ministerieel departement en den archivist des rijks, met oogmerk om op te sporen en aan het gouvernement tot België behorende of deszelfs administratie betreffende, en welke men, krachtens art. 13 van het vredetraktaat, van Holland zoude kunnen verdoeren. Deze commissie is gisteren door den minister in het bureau van binnenlandsche zaken geïnstalleerd geworden.

De kamer van vertegenwoordigers heeft zich gisteren geadjourneerd, na bevorens in eene en dezelfde zitting acht wetsontwerpen te hebben aangenomen, waaronder die betrekkelijk de vreemde officieren, ten aanzien van welke de wet twee jaren is prorogeed; die wegens de verbetering van het kanaal tusschen Gent en Ternuzen en die aangaande de loodsdienst.

De senaat, van den anderen kant, heeft vijf ontwerpen van wet aangenomen, en is heden middag andermaal bijeengekomen om de discussie ten einde te brengen betrekkelijk de ontwerpen van wet, die aan de orde van den dag zijn.

De geheele audiëntie van gisteren, in de zaak van *Barthels* en *Kats*, is besteed geworden aan het requisitoir van het openbaar ministerie, hetwelk van tijd tot tijd de bedoelingen en het oogmerk der beschuldigen, strekkende om eene republiek daar te stellen, heeft doen uitkomen.

Heden hebben de verdedigers het woord opgevat, om de argumenten van het openbaar ministerie te bestrijden. Het laat zich aanzien, dat het geding niet voor maandag zal afloopen, want de advocaten zullen dezen ganschen avond voortpleiten, en daar het publiek ministerie morgen zal repliceren, zoo moeten de verdedigers nog eenmaal het woord voeren.

NEDERLANDEN.

's *Gravenhage, 24 mei.* Bij besluit des konings, van den 20sten dezer, is er eene commissie ingesteld van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer, en bij een daarop volgend besluit, van den 22sten, zijn daartoe benoemd: tot president *mr. F. van de Poll*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en tot leden de heer *mr. D. F. van Alphen*, lid van de Tweede Kamer voornoemd en *hoogheemraad van Rijnland*; *hr. W. P. Barnaert van Bergen*, lid van de gedeputeerde Staten van Noord-Holland; *M. G. Beyerinck*, hoofd-ingenieur van den waterstaat in Zuid-Holland; *C. J. de Bruyn Kops*, burgemeester van Haarlem en hoogheemraad van Rijnland; *H. Ewijk*, raad-adviseur bij het departement van binnenlandsche zaken; *W. K. van Genhep*, lid van de Staten-Generaal; *hr. L. R. Gevaerts*, lid van de gedeputeerde Staten van Zuid-Holland; *mr. D. T. Gevers*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *P. T. Grimwis*, hoofd-ingenieur van den waterstaat in Noord-Holland, en *mr. D. Hoft*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's *Gravenhage, 26 mei.* In den *Onpartij* leest men: Zal dan nimmer dat liederlijk gezang langs de straten, dat door kinderen, maar gelijk zijn de liederen, die men hoort, vooral des avonds langs de volkrijke straten, hoort worden, dat het zingen noemen?

Het van ontucht, want dat is het, dat door tot in de huizen der liederen, en dat den bios van schaamte en verontwaardiging tot in de binnenkanten opvoert.

»Het is niet de zaak zelve niet uitweiden; reeds vroeger las ik in uw blad enige regelen dienaangaande en ook van andere zijden hebben zich reeds stemmen tegen dit schandelijk misbruik doen hooren; doch is het hier de plaats niet om te vragen: is de politie onmagtig of onwillens zich daartegen te verzetten?

Er zijn immers reglementen, er bestaan ordonnantiën, of zoo niet, dan kunnen deselve gemaakt worden. Er zijn immers wetten. Dit is het langs de straten uitschreeuwen van deunen als het *rendes-vous* geen aanslag op de openbare zeden; en zou men de straffen, door de wet op dit misdrijf gesteld, niet in zekere mate aan de onbeschaamde schreeuwers kunnen toepassen? Een voorbeeld met gepaste gestrengheid en zekere openbaarheid gegeven, zou dunkt mij niet zonder goed gevolg blijven.

Bevreemdend is het, dat in eene hoofstad, alwaar men toch meer verwijde zeden en beschaafdheid zou denken aan te treffen, dan in die steden, alwaar handel en scheepvaart de tegenwoordigheid van een ander kaliber van menschen veroorzaakt, zulke dingen plaats vinden, en nog meer bevreemdend, dat dezelve getolereerd worden.

